

Návrh změny (2. aktualizace) metodického pokynu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 1/2020, kterým se stanoví podrobnosti ke skončení služebního poměru

Článek 7 [doplnění odkazu na § 61 odst. 1 písm. i) zákona o státní službě v odstavci 2 písm. a), doplnění odkazu na § 75 odst. 2 a promítnutí změn v § 62 odst. 1 a 75 zákona o státní službě v odst. 2 písm. b)]

Článek 7

Skončení služebního poměru marným uplynutím doby zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů [§ 72 odst. 1 písm. d)]

(1) Služební orgán rozhodne o skončení služebního poměru, **uplynula-li marně doba, po kterou byl státní zaměstnanec zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů.**

(2) Důvodem pro zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 zákona o státní službě je:

- a) **nemožnost převedení státního zaměstnance podle § 61 odst. 1 písm. b) až h) nebo § 61 odst. 2 písm. a) zákona o státní službě**, neboť pro něj není žádné volné služební místo vhodné (na jiné než uvedené případy převedení státního zaměstnance se zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů nevztahuje, tj. státního zaměstnance zařadit mimo výkon služby nelze), nebo
- b) **nemožnost zařazení státního zaměstnance na volné služební místo z důvodů uvedených v § 70 odst. 3 nebo 75 odst. 2 zákona o státní službě, neboť pro něj není žádné volné služební místo vhodné** (případy, kdy státní zaměstnanec nemůže být ve stanovených případech podle § 70 odst. 1 zařazen na své původní služební místo v důsledku zrušení služebního místa po odpadnutí důvodu změny služebního poměru z důvodu změny systemizace nebo proto, že uplynula doba určitá, na kterou byl státní zaměstnanec zařazen nebo jmenován na služební místo, anebo odpadne-li jiný důvod změny služebního poměru, pro který státní zaměstnanec nemohl vykonávat službu, a dále případy, kdy státní zaměstnanec nemůže být podle § 75 odst. 1 zařazen zpět na své původní místo v důsledku zrušení služebního místa nebo proto, že uplynula doba určitá, na kterou byl státní zaměstnanec na služební místo zařazen nebo jmenován, anebo jeho původní služební místo není volné, a nelze jej ani zařadit k výkonu služby na vhodné služební místo ve služebním úřadu, v němž vykonával službu před nezákonným skončením služebního poměru).

(3) Zařadit státního zaměstnance mimo výkon služby lze **maximálně na dobu 6 měsíců**. Doba zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů počíná prvním dnem a končí uplynutím posledního dne stanovené doby (6 měsíců)¹⁵. Tato doba je vyjádřena jako nejzazší doba, po kterou může být státní zaměstnanec zařazen mimo výkon služby

¹⁵ Např. bude-li státní zaměstnanec zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů od 1. ledna, poslední den této doby připadne na den 30. června. Více viz Závěr č. 11 ze zasedání poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu o státní službě ze dne 25. listopadu 2016 týkající se počítání dob vymezených v zákoně o státní službě.

z organizačních důvodů¹⁶, a zároveň se jedná o dobu, která musí být v rámci zařazení mimo výkon služby bezezbytku vyčerpána, má-li být její marné uplynutí důvodem pro skončení služebního poměru. Po tuto dobu je služební orgán povinen činit **příslušné kroky ve snaze státního zaměstnance převést nebo zařadit na vhodné služební místo ve svém služebním úřadu, případně iniciovat převedení nebo zařazení na vhodné služební místo v jiném služebním úřadu příslušným služebním orgánem**. Tyto kroky musí být **doloženy** ve správním spisu vedeném v řízení o skončení služebního poměru a musí být **uvedeny v odůvodnění** rozhodnutí o skončení služebního poměru. Zákonnou podmínkou pro skončení služebního poměru je **marné** uplynutí doby 6 měsíců zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů. Z této podmínky je třeba dovodit, že nejde jen o pouhé uplynutí doby, ale že v této době musí služební orgán vyvíjet dostatečnou aktivitu ve snaze státního zaměstnance převést nebo zařadit na jiné vhodné volné služební místo. Pokud by tato zákonná podmínka nebyla v konkrétním případě splněna, resp. by nebyla v řízení o skončení služebního poměru bez důvodných pochybností prokázána, nebylo by možné rozhodnout o skončení služebního poměru. Konstatuje-li nesplnění této podmínky, resp. její nedostatečné prokázání odvolací orgán, je třeba postupovat analogicky podle § 75 zákona o státní službě (ve smyslu závěru poradního sboru č. 14 ze dne 26. května 2017). Pokud by nesplnění podmínky dovodil již služební orgán, který by měl rozhodovat o skončení služebního poměru v rámci zahájeného řízení o skončení služebního poměru, měl by rozhodnout o zastavení řízení o skončení služebního poměru (srov. § 66 odst. 2 správního řádu) a o následném převedení nebo zařazení státního zaměstnance na jiné vhodné volné služební místo. Případně pokud by takové služební místo nebylo možné bezprostředně po zastavení řízení o skončení služebního poměru nalézt, měl by se je snažit nalézt po dobu, jejíž délka by odpovídala době, po kterou v průběhu doby 6 měsíců zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů nevyvíjel potřebnou aktivitu směřující k nalezení vhodného volného služebního místa. Teprve až tehdy, když ani po této době nebude nalezeno vhodné volné služební místo, měl by opětovně zahájit řízení o skončení služebního poměru. Při výše uvedeném postupu služebního orgánu se jeví, i s ohledem na absenci výslovné právní úpravy, jako naléhavé, aby byl státní zaměstnanec o všech krocích služebního orgánu (a jejich důvodech) informován a aby bylo přihlíženo k jeho vyjádřením a stanoviskům. Pokud dojde po zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů k opětovnému pravomocnému zařazení k výkonu služby a následně opět k zařazení mimo výkon služby, doba 6 měsíců začíná plynout opětovně od počátku. Jednotlivé doby zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů se nesčítají.

(4) Podle § 62 odst. 2 zákona o státní službě ode dne zařazení mimo výkon služby činí **plat státního zaměstnance 80 % měsíčního platu**. Po dobu zařazení mimo výkon služby **nemá státní zaměstnanec nárok na vyšší platový tarif v důsledku postupu do vyššího platového stupně, ani v důsledku změny nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů** (dále jen „nařízení vlády o platových poměrech státních zaměstnanců“). K tomu srov. podrobně čl. 24 odst. 5 a 25 odst. 9 tohoto metodického pokynu. Vzhledem k tomu, že postavení státního zaměstnance se po marném uplynutí doby, po kterou byl zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů, fakticky nemění, protože i nadále nevykonává službu, státnímu zaměstnanci přísluší od

¹⁶ Okamžik, ke kterému je státní zaměstnanec převeden nebo zařazen na jiné vhodné služební místo, musí nastat nejpozději v poslední den doby 6 měsíců, na kterou byl státní zaměstnanec zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů. Nebyl-li státní zaměstnanec převeden nebo zařazen na vhodné služební místo před uplynutím posledního dne stanovené doby 6 měsíců, došlo k jejímu marnému uplynutí.

okamžiku marného uplynutí doby 6 měsíců, po kterou může být zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů, do skončení služebního poměru plat ve výši 80 % měsíčního platu¹⁷.

(5) Služební poměr státního zaměstnance skončí **uplynutím 10 dnů následujících po dni doručení rozhodnutí o skončení služebního poměru**. Řízení ve věci skončení služebního poměru rozhodnutím služebního orgánu je upraveno v čl. 8 tohoto metodického pokynu.

(6) Státní zaměstnanec má při skončení služebního poměru na dobu neurčitou z důvodu marného uplynutí doby, po kterou byl zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů, nárok na výplatu odbytného podle § 72 odst. 2 zákona o státní službě. Problematika odbytného je upravena v čl. 24 tohoto metodického pokynu.

(7) Vzor rozhodnutí o skončení služebního poměru z důvodu marného uplynutí doby, po kterou byl státní zaměstnanec zařazen mimo výkon z organizačních důvodů, včetně rozhodnutí o odbytném, je přílohou č. 5 tohoto metodického pokynu.

Článek 21 (promítnutí změn v § 75 zákona o státní službě v odst. 1 až 5 a zrušení odst. 6)

Článek 21

(1) ~~Bylo~~ **Je-li podle** pravomocného rozhodnutí o skončení služebního poměru ~~zrušeno pro nezákonnost~~ **nezákonné**, služební poměr dotčeného státního zaměstnance nadále trvá, neboť neskončil, a je třeba bezodkladně ve věci služebního poměru **rozhodnout**.

(2) ~~Po zrušení pravomocného rozhodnutí o skončení služebního poměru pro nezákonnost s~~ Služební orgán zařadí (jmenuje) dotčeného státního zaměstnance **zpět na jeho původní služební místo**.

(3) Bylo-li toto služební místo zrušeno, **nebo uplynula doba určitá, na kterou byl státní zaměstnanec na služební místo zařazen nebo jmenován**, anebo není-li toto služební místo volné, je státní zaměstnanec zařazen (jmenován) **na jiné vhodné volné služební místo ve služebním úřadu, v němž vykonával službu před nezákonným skončením služebního poměru**¹⁸ [k výkonu služby na služební místo zařazené v nižší platové třídě lze státního zaměstnance zařadit (jmenovat) jen s jeho souhlasem], a není-li takové místo, protože žádné vhodné služební místo není volné, zařadí se **mimo výkon služby z organizačních důvodů** podle § 62 zákona o státní službě, nejdéle však na 6 měsíců. Uplyne-li marně doba, po kterou byl státní zaměstnanec zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů, postupuje se podle § 72 zákona o státní službě (podrobněji v čl. 7 tohoto metodického pokynu). Ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, ~~podle kterého je o zrušení nezákonného rozhodnutí o skončení služebního poměru~~ **nezákonné**, až do dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení (jmenování) státního zaměstnance na služební místo nebo rozhodnutí o jeho zařazení mimo

¹⁷ Více viz Závěr č. 6 ze zasedání poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu o státní službě ze dne 3. června 2016 týkající se platu státního zaměstnance v době od marného uplynutí doby, po kterou byl státní zaměstnanec zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů, do skončení služebního poměru státního zaměstnance.

¹⁸ Kritéria pro účely posouzení vhodnosti služebního místa obsahuje metodický pokyn náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 2/2019, kterým se stanoví podrobnosti ke změnám služebního poměru.

výkon služby z organizačních důvodů, nekoná státní zaměstnanec státní službu pro **překážky ve službě na straně služebního úřadu.**

(34) Státní zaměstnanec má nárok **na plat ode dne (nezákonného) skončení služebního poměru.** Tento nárok státnímu zaměstnanci svědčí až do doby jeho zařazení k výkonu služby, tj. do doby jeho zařazení (jmenování) na služební místo nebo zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů.⁴⁹

(45) Co se rozumí platem, který státnímu zaměstnanci ~~přísluší následkem zrušení v důsledku nezákonného rozhodnutí o skončení služebního poměru~~ **přísluší**, zákon o státní službě neupravuje. Obecně je však třeba konstatovat, že státní zaměstnanec má nárok na plat, který mu **v důsledku nezákonného skončení služebního poměru** ušel (ušlý zisk). **Služební orgán by měl proto provést rekonstrukci služebního poměru poté, co bylo pravomocným rozhodnutím skončení služebního poměru prohlášeno za nezákonné, a zkoumat existenci objektivních skutečností majících potencionální vliv na výši ušlého platu.** Nelze tedy vycházet analogicky z § 176 zákona o státní službě a přiznat státnímu zaměstnanci nárok na plat, na který mu naposledy vznikl nárok nebo který mu byl naposledy určen²⁰, neboť výše platu se mohla vlivem valorizace změnit. **Nárok na vyplacení ušlého platu není vázán na vydání rozhodnutí, ale vyplývá přímo z § 75 odst. 1 zákona o státní službě.** Uvedené je třeba aplikovat i v případě platu, na který má státní zaměstnanec nárok v období ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, ~~kterým je o zrušení nezákonného rozhodnutí o skončení služebního poměru prohlášeno za nezákonné,~~ až do zařazení (jmenování) státního zaměstnance na služební místo nebo zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů, kdy nekoná státní službu pro překážky na straně služebního úřadu.

(56) Oznámí-li státní zaměstnanec písemně služebnímu úřadu, že nehodlá ve službě pokračovat, je třeba takový úkon považovat za žádost o skončení služebního poměru podle § 73 zákona o státní službě (podrobněji v čl. 10). Státní zaměstnanec má v takovém případě nárok na plat, a to ode dne (nezákonného) skončení služebního poměru, až do skončení služebního poměru podle § 73 zákona o státní službě.

(6) ~~Ačkoliv lze z dikce § 75 zákona o státní službě vyvodit, že dopadá na případy rozhodování služebního orgánu o skončení služebního poměru (§ 72 zákona o státní službě), nelze vyloučit vazbu mezi § 75 a § 74 odst. 1 písm. e) zákona o státní službě, podle kterého,~~

⁴⁹ Podle doslovné dikce § 75 odst. 1 zákona o státní službě státnímu zaměstnanci svědčí nárok na plat, a to ode dne nabytí právní moci (t. č. již zrušeného) rozhodnutí o skončení služebního poměru. Jedná se zřejmě o chybnou časovou konstrukci, neboť státnímu zaměstnanci přísluší plat vždy právě do skončení služebního poměru. Služební poměr skončí podle § 72 odst. 4 zákona o státní službě uplynutím doby 10, resp. 60 dnů ode dne doručení rozhodnutí o skončení služebního poměru a doslovný výklad § 75 zákona o státní službě by tedy znamenal, že v některých případech by státnímu zaměstnanci za některé dny mohl příslušet dvojitý plat [skončí-li služební poměr až po nabytí právní moci rozhodnutí o skončení služebního poměru – např. § 72 odst. 1 písm. b) a c) nebo v některých případech podle § 73], za některé dny by naopak nepřislušel žádný plat [skončí-li služební poměr před nabytím právní moci rozhodnutí o skončení služebního poměru – např. § 72 odst. 1 písm. a) a d) nebo v některých případech podle § 73]. Takový postup zřejmě nelze připustit a je třeba tedy v zájmu ochrany práv státního zaměstnance a v rámci zásady hospodárnosti při nakládání s veřejnými prostředky na platy dojít k závěru, že v případě zrušení pravomocného rozhodnutí o skončení služebního poměru pro nezákonnost má dotčený státní zaměstnanec nárok na plat ode dne skončení služebního poměru (více viz Závěr č. 14 ze zasedání poradního sboru náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu o státní službě ze dne 26. května 2017).

²⁰ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2016, sp. zn. 21 Cdo 517/2015 (cit.: „S názorem, že do hrubého platu zúčtovaného v tomto období nelze zahrnout i část platu, na kterou v tomto období vznikl nárok, byť byla vyplacena v jiném období, však nelze vyslovit souhlas.“)

~~bylo-li státnímu zaměstnanci pravomocně uloženo kárné opatření propuštění ze služebního poměru, skončí služební poměr dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Bylo-li zrušeno (např. po využití prostředků soudní ochrany) uložení kárného opatření propuštění ze služebního poměru, lze tuto skutečnost interpretovat jako zrušení pravomocného rozhodnutí o skončení služebního poměru a vztáhnout na ni úpravu § 75 zákona o státní službě.~~

V Praze dne 13. 12. 2022
Č. j. MV-102404-3/OKV-2020

PhDr. Jindřich Fryč
náměstek ministra vnitra
pro státní službu